

Література

1. Усов А. В., Дубов А. Н., Дмитришин Д. В. / [Усов А. В., Дубов А. Н., Дмитришин Д. В.]. Моделирование систем с распределенными параметрами: Монография. – Одесса: Астропринт. – 2002. – 664 с.
2. Момот В. Є. Чинники ринкової невизначеності у поведінці підприємств. – Дніпропетровськ: ДУЕП. – 2002. – 228 с.
3. Мігай Н. Б. Управління виробничим потенціалом машинобудівних підприємств в умовах макроекономічної нестабільності. // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 7 (97). – С. 121-128.
4. Лігоненко Л. О. Антикризове управління підприємством: теоретико-методологічні засади та практичний інструментарій. – К.: КНТУ, 2001. – 580 с.
5. Грант Р. М. Современный стратегический анализ. / [Грант Р. М.]. Пер. с англ. под ред. В. Н. Футова. – СПб.: Питер, 2008. – 560 с.
6. Цал-Цалко Ю. С. Фінансовий аналіз. – К.: ЦУЛ, 2008. – 566 с.
7. Савчук В. П. Финансовый менеджмент предприятий: прикладные вопросы с анализом деловых ситуаций. – К.: Максимум. – 2001. – 600 с.

3.8. Bank deposit policy improvement for their sustainable development

3.8. Вдосконалення депозитної політики банків для забезпечення їх стійкого розвитку

В сучасних умовах загострення економічної та політичної кризи в Україні банкам доводиться працювати в досить складних умовах, зважаючи на дефіцит фінансових коштів, недовіру клієнтів до банківських установ, високу конкуренцію на ринку банківських послуг. Вагома частина ресурсів банків формується за рахунок залучених коштів, тому найважливішою складовою банківської політики є депозитна політика, від ефективності якої залежить стабільність функціонування банківської установи.

Депозит (deposit) – внесок грошових коштів у банки й ощадні каси фізичними і юридичними особами на певний строк і під певний відсоток [1]. Депозитна політика – комплекс заходів щодо формування асортименту високоякісних депозитних послуг, різноманітних форм і методів залучення коштів з метою гарантування стійкості і надійності депозитної бази для забезпечення конкурентних переваг банку на фінансовому ринку [2].

На 01.11.2015 року депозити домашніх господарств у банки вкладаються в основному у доларах та гривнях, їх частка складає 45,5% та 45,8% відповідно, частка євро становить 8,3%, рубль – 0,1%, а інші – 0,4% (рис. 1). Зміна в річному обчисленні за скоригованими щомісячними даними депозитів нефінансових корпорацій на кінець листопада 2015 року становила 3,9% порівняно з 1,4% на кінець жовтня 2015 року, а депозитів домашніх господарств на кінець листопада 2015 року становила – 25,0% порівняно з – 26,7% на кінець жовтня 2015 року [3].

Депозити домашніх господарств у розрізі валют

Рис. 1. Депозити домашніх господарств у розрізі валют [3]

За даними НБУ, оприлюдненими в повідомленні “Основні тенденції грошово-кредитного ринку України”, загальний обсяг депозитів в Україні на 01.12.2015 р. становить 695,6 млрд.грн., з них (рис. 2):

- депозити фізичних осіб: 394,9 млрд. грн. (57%);
- депозити юридичних осіб: 300,7 млрд. грн., (43%).

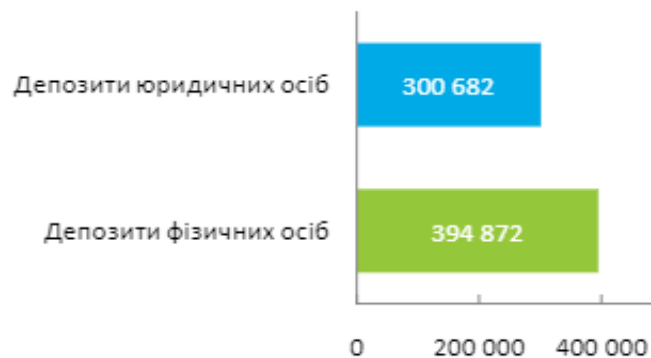

Рис. 2. Депозити юридичних та фізичних осіб [3]

В Україні переважають строкові депозити, що складають 359,8 млрд. грн. (55%), тоді як поточні депозити становлять 300,3 млрд. грн. (45%) (рис. 3).

Структура депозитів за строковістю, 01.11.2015 р., млн. грн.

Рис. 3. Структура депозитів за строковістю, 01.11.2015 р. [3]

З початку року частка строкових депозитів знизилась, а поточних зросла на 7 % через спад довіри до банків. Основну частину строкових депозитів (270,9 млрд. грн.) банки залучають в населення. За 11 місяців 2015 р. депозити фізичних осіб у національній валюті знизились на (-10,3%) до рівня 175,9 млрд. грн., тоді як падіння вкладів населення в іноземній валюті склало (-33,1%) до 9,2 млрд. дол. США. Проте, у листопаді спостерігалось зростання гривневих вкладів фізичних осіб на 0,7%.

Станом на 1.12.2015 р. валютна структура загального депозитного портфелю України на 52% (331,6 млрд. грн.) складалась з гривневих вкладів, а 48% (364,0 млрд. грн.) становили вклади в іноземній валюті (рис. 4).

Структура депозитів за валютами, 01.12.2015 р., млн. грн.

Рис. 4. Структура депозитів за валютами на 01.12.2015 р. [3]

Падіння обсягу валютних вкладів продовжувалось, хоча нижчими темпами, ніж у 1 половині року. Відтік валютних депозитів продовжується з огляду на зарегульованість валютного ринку і високі інфляційні очікування.

У депозитному портфелі юридичних осіб гривневі вклади випереджають обсяг валютних, що пов'язано з відсутністю валютних доходів у більшості юридичних осіб – вкладників і високою часткою поточних депозитів.

Лідерами ринку депозитів за абсолютним приростом гривневого роздрібного депозитного портфелю за 9 місяців 2015 року були:

- Приватбанк (6,6 млрд. грн.);
- Ощадбанк (2,0 млрд. грн.);
- Укргазбанк (1,2 млрд. грн.)

Найбільше скорочення роздрібного депозитного портфелю у національній валюті за 9 місяців 2015 року відбулося:

- Укрсімбанк (-0,9 млрд. грн.);
- Unicredit Bank (-0,7 млрд. грн.);
- Кристалбанк (-0,6 млрд. грн.)

Динаміка депозитів в національній та іноземній валюті з 2009 по 2015 рік зображена на рис. 5.

Депозитний ринок переважає повільне відродження після банківської паніки, викликаной військово-політичною невизначеністю, дефолтами банків та девальвацією національної валюти та на 01.11.2015 року частка депозитів у гривні становить 53%.

Рис.5. Динаміка депозитів в національній та іноземній валюті з 2009 по 2015 рік [3]

Важливу роль при залученні депозитів грає рейтинг надійності банку. Найнадійнішими банками України в 2016 році (ТОП-15 рейтингу банків на січень 2016 року) [4] є:

- Ощадбанк (державою гарантується 100% вкладів);
- Укрексімбанк (державний);
- Креді Агріколь Банк (Credit Agricole, Франція);
- Укрсиббанк (BNP Paribas Group, Франція);
- Райффайзен банк Аваль* (Raiffeisen Bank, Австрія);
- Сітібанк Україна (Citigroup, США);
- ІНГ Банк Україна (ING Groep, Нідерланди);
- Кредобанк (PKO Bank Polska, Польща);
- ПроКредит Банк (ProCredit Bank, Німеччина);
- Правекс-банк (Intesa Sanpaolo, Італія);
- Укрсоцбанк* (ABN Holdings, Люксембург);
- Укргазбанк (державний);
- ПУМБ (СКМ Фінанс);
- ОТП Банк (OTP Bank, Угорщина);
- ПриватБанк* (Група Приватні);

Графічно рейтинг ТОП-10 найбільших банків з вкладами фізичних осіб зображено на рис. 6.

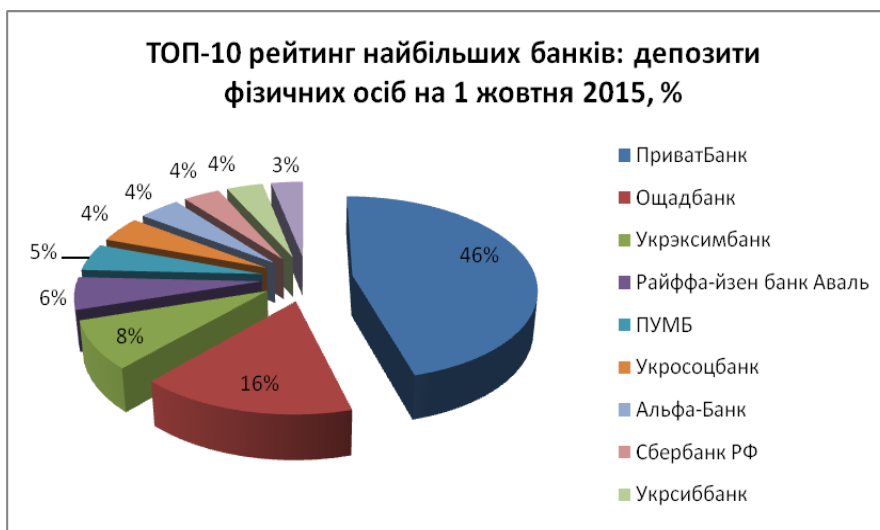

Рис. 6. ТОП-10 рейтинг найбільших банків: депозити фізичних осіб на 1 жовтня 2015 року [3]

Графічно рейтинг ТОП-10 найбільших банків з вкладами юридичних осіб зображено на рис. 7.

Рис. 7. ТОП-10 рейтинг найбільших банків: депозити юридичних осіб до запитання на 1 жовтня 2015 року [3]

В Україні як на депозитному ринку, так і взагалі в депозитній політиці серед вітчизняних банків існують проблеми, вони відображені на рис. 8.

На даний момент основними проблемами на ринку депозитів можна назвати низьку довіру населення до вкладання коштів на депозитні рахунки; відсутність різноманіття депозитних послуг для різних типів вкладників; низька стійкість банківських установ через нерозвиненість вітчизняного ринку капіталу; відсутність ефективного механізму в більшості банків віддаленого доступу клієнтів до депозитних послуг.

Для вирішення цих проблем та забезпечення банківським установам стійкого розвитку необхідно, по-перше, забезпечити високу стійкість залучених банком коштів. Це підвищить довіру клієнтів та сприятиме вкладанню

заощаджень на депозитні рахунки. По-друге, необхідно підвищувати якість обслуговування та розвивати технології обслуговування фізичних осіб, що сприятиме підвищенню зручності клієнтів та швидкості вкладання коштів та отримання доходів.

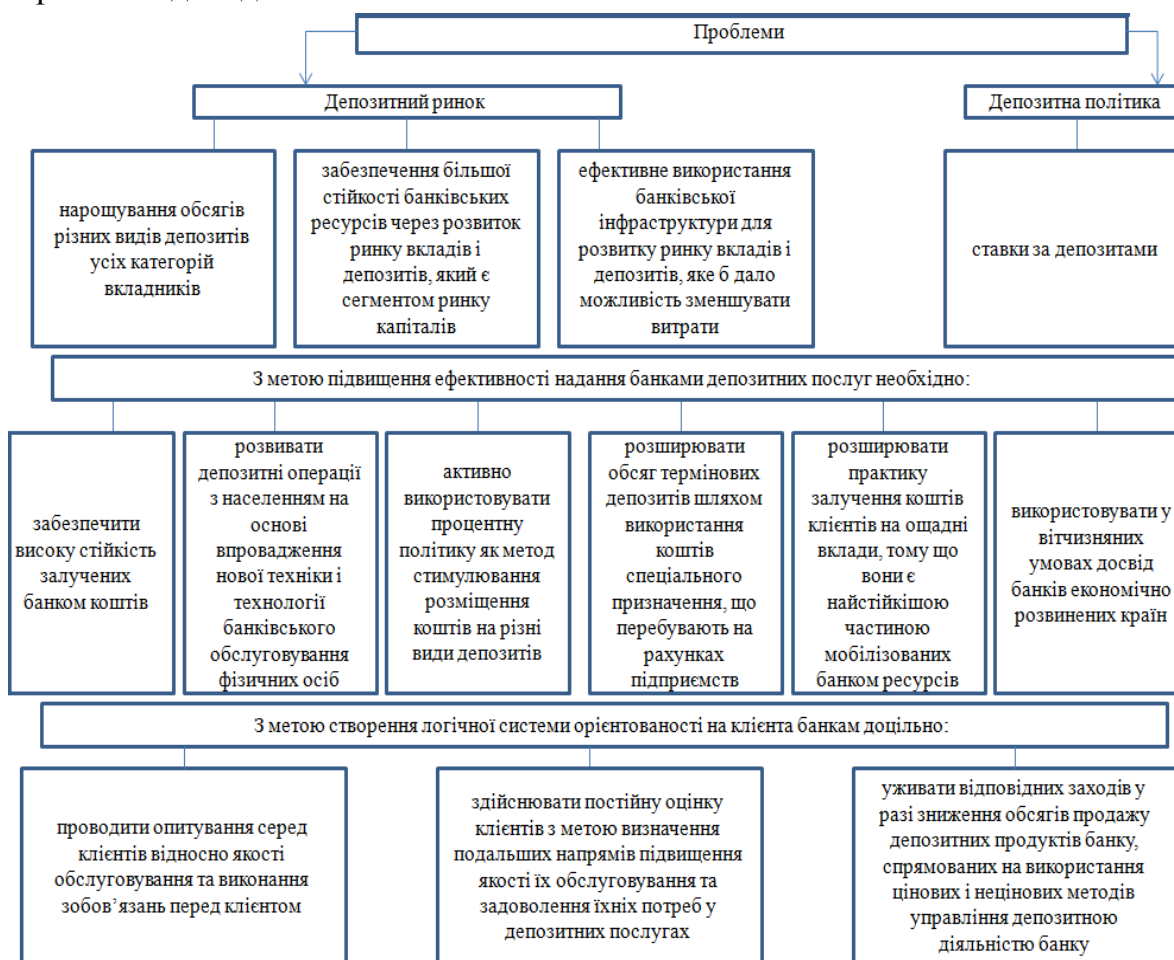

Рис. 8. Проблеми та напрями розвитку депозитних послуг

Для розширення кола клієнтів необхідно проводити активну відсоткову політику для стимулювання розміщення коштів на різні види депозитів залежно від терміну, розміру, нарахування та сплати відсотків тощо. Розвиток депозитної політики необхідно здійснювати відповідно до закордонного досвіду розвинених країн, що забезпечить швидкість та максимальну ефективність впроваджень.

Література

1. Авдєєва В. Д. Заповітний рубіж досягнуть / Авдєєва В. Д. // Фінансові звістки. – 2003. – № 9. – С. 4-7.
 2. Мельникова І. М. Маркетингова політика комерційного банку на депозитному ринку / І. М. Мельникова – К.: Київський Національний торговельно-економічний університет, 2002. – 197 с.
 3. Національний банк України: офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.bank.gov.ua.
- Рейтинг найнадійніших банків України 2015-2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lvivbanks.com.ua/rejting-najnadijnishih-bankiv-ukrayini-2015-2016/>.